

"UKRAINIAN LABOR NEWS"
 Published semi-weekly by the Ukrainian Labor News Ass'n
 c/o. Pritchard Ave. and McGregor St.,
 Winnipeg, Man.
 Subscription per year \$4.00
 Telephone: St. John 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
 часопис для робочого люду — виходить два рази на тиждень.
 В СЕРЕДУ І СУБОТУ.
 Видає Стіваришене "Українських Робітничих Вістей".
 Передплата на рік \$4.00
 Адреса:—
UKRAINIAN LABOR NEWS
 c/o. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Непомічених в газеті рукописи не повертають, а ті, що попускають, визначити, що бажало звороту своєї рукописи на випадок її непоміченості та залучити поштову марку на її пересилку.

СУЧАСНЕ ПОЛОЖЕННЯ.

Велика імперіалістична війна 1914—18 рр. отворила очі пролетаріату більше, чим цілі роки соціалістичної пропаганди передти. Вона виказала перед пролетаріатом всю брехливість буржуазії про спільність інтересів буржуазії і пролетаріату одної нації, про потребу оборони пролетаріатом "рідиного краю" і т. п. Пролетаріат побачив, що буржуазія дбає лише за свої інтереси, що вона в обороні цих інтересів не вагається покласти трупом мільйони найкращого цвіта народу і спричинити нечуване горе і нужду для десятків мільйонів працюючого населення. Пролетаріат побачив також, що підчас війни він послужив лише сльним знаряддям в руках буржуазії — в обороні її інтересів. І наслідок сего був той, що пролетаріат, пізнавши ближше себе і положення, в яким знаходиться, почав говорити сміливіше про свої права, що більше, він почав серйозно приготувати ся до перебрання правління державою в свої руки.

Буржуазією, що підчас війни найбільше виявила протиріччя з тим, до чого закликала працюючі маси, що найбільше нахабно показало своє розуміння "патріотизму" і "любови до вітчизни" — була буржуазія російська. І се найбільше отворило очі російським працюючим масам на дійсну стан річ. Се й привело до вибуху революції в Росії, спершу буржуазної — в марті 1917 р., а потім пролетарської — в листопаді того самого року, та до захоплення пролетаріатом влади в свої руки. Певна річ, що революція в Росії в 1917 р. була також вислідом довготривалого підготування російських революціонерів, однак коли-б не сприятливі обставини, то саме підготування не було б зробило. Так що пролетаріат в Росії був першим, що підчас великої війни повалив буржуазію і захопив в свої руки всю владу в краю.

Не було багато таких країн, в котрих пролетаріат спробував піти слідом пролетаріату російського. Повстали були лише радянські республіки в Фінляндії, на Угорщині і в Баварії, які з часом під напором буржуазії упали, а також було кілька спроб встановити радянську республіку в Німеччині. Сі кроваві спроби, сі подиву гідні боротьби буржуазії з пролетаріатом за встановлення радянської Німеччини, коштували німецький пролетаріат десятки тисяч жертв, між котрими були провідники німецького революційного руху Карл Лібкнехт і Роза Люксембург. Однак хоч по інших краях Європи і не було повстань пролетаріату за захоплення в свої руки влади, то проте пролетаріат в той час був о много агресивніший супроти буржуазії, як коли був перед тим, або після. І так в Австрії, так само як і в Німеччині, зівстав прогнаний з трону царський рід, а навіть прийшли були до влади соціалісти типу Ренера і Бавера. В інших краях вибухали часто страйки, доносили грізного для буржуазії характеру, які мали на цілі не лише хвилеве матеріяльне поліпшення умов робітництва, але і політичні зміни в державі. З голосом і виступами робітництва буржуазія в той час числила ся. Щоби не допустити до революції у себе в дома, вона за посередництвом зрадничих робітничих лідерів говорила робітничим масам, що вони можуть поліпшити своє положення в кооперації з буржуазією. Вона створила т. зв. Бюро Праці при "Лізі Націй", що мало ніби на цілі дбати про поправу долі робітництва у всіх краях, вона перевела в багатьох європейських краях в парламенті закон про 8-годинний день праці і зробила інші шаперові полегкості для пролетаріату. Все се вчинила вона зі страху перед робітництвом, які грозили її революцією.

Але який стан тривав не довго. Буржуазія оказалась сильнішою від пролетаріату. Маючи до своїх услуг не лише державний апарат включно з дощцією і військом, але й численну освічену інтелігенцію, а навіть продажних "робітничих" лідерів, буржуазія ввідала відбиті атаки робітництва і почала з лихом-бідою зводити до купи кінці в своїм капіталістичнім господарстві. І хоч вона не звела тих кінців до купи і до нині, і не зведе вже їх ніколи, то проте вона ввідала перебути найкритичніший повоєнний час, ввідала висмикнути ся з рук соціальної революції, яка її пару років тому загрожувала. А перебувши се, уникнувши політичної смерті з рук пролетаріату, буржуазія почала наступ проти того самого пролетаріату, перед котрим ще недавно тремтіла. Уже в 1920 р. починає ся всюди загальнозна зножка заробітної платні, а особливо в Злучених Державах і Канаді ся зножка переводить ся і дотепер і то в застрашючих розмірах. І головне те, що средства до життя зовсім не спадають в такій пропорції, як спадає платня. Дальше, хлібодавці заводять безцеремонно довші години праці, а страйки, які вибухають проти зниження платні і продовження робочого дня, кінчать ся переважно невдачею. Крім сего, капіталісти переводять закони, або пригтовляють їх до переведення, якіми забороняють ся страйки. Се є нечуване в послідних десятиліттях средство боротьби капіталу проти робітництва. А однак воно єтея тепер чимось нормальним. І так відбувається ся наступ буржуазії на робітництво на всіх фронтах і у всіх краях. І лозозією будув вмовляти в себе, що справи стоять ліпше, як було сказано, що робітництво є горою над буржуазією. Треба признати факт таким, яким він є, який він був для нас неперемийний.

На перший погляд видаєть ся, що в виду такого стану річ який вигадати для пролетаріату на будучність є нерожеві. Ні, так думати не можна. Пролетаріат не має чого опускати голову і рук ізза позірного, хвилевого віджита буржуазії. Бо капіталізм, як суспільно-господарська система, є засуджений як і попередні системи на смерть. Ся смерть прийде скорше чи пізніше, але прийти мусить. А що капіталізм перейшов свій розцвіт і хмидить ся до смерті, до упадку, показує найліпше нинішній господарський стан капіталістично розвиненої Європи і Америки. У всіх краях бачимо нині мільйони і сотки тисяч безробітних, валюта у багатьох краях обезцінюєть ся цілковито, деякі держави майже банкрутують, а головачі буржуазії, що правлять нині капіталістичним світом, скликають конференції за конференціями, радять і радять і ще раз радять — і нічого з той ради не виходить: подожне не то, що не

поліпшуєть ся, але еше погіршуєть ся. Отсе і є найкращим доказом нежителадности капіталізму і йогої недалекої неминучої смерті.

Для вратованя нинішнього капіталістичного світа, буржуазія кличе навіть на переговори радянські республіки, думаючи їх сирівцями і ринками віджити свій промисл. Буржуазія кличе нині на переговори тих большевиків, яких ще недавно клала ся повалити силою зброєю. Однак надії на радянські сирівці і ринки капіталізму від загібелі не вратують. Се може бути лише частинна поміч в ліхий години. А дійсного виходу з сего невідрадного положення капіталізм не знайде.

І тому класово свідомому робітничому не треба попадати в зневіру ізза хвилевої перемоги буржуазії над робітництвом. Се лише затише перед бурєю. Класово свідомий робітник, комуніст, має готувати ся до того дня, коли пролетаріатові прийдеть ся звести остаточний бій з капіталізмом. А той день може прийти навіть скорше, як ми сподіємо ся. Окремі державні групи в нинішнім капіталістичнім світі, через розбіжність і протиріччя своїх інтересів, можуть почати ще нову імперіалістичну війну навіть в найближших роках, і ся війна була би новим сигналом до повстання пролетаріату за здобуття влади в свої руки. Знаючи се, свідомий пролетар-комуніст буде дивити ся ясними очима в будучність, він буде готувати ся до остаточної боротьби з капіталом, до боротьби за встановлення робітничої влади по цілім світі.

РІК ПРОТВЕРЕЗІТНЯ?

(Головні моменти світової політики.)

Коли би можна було придати якусь назву для минулого року, то ми би назвали його роком краху версальського миру, ба навіть роком своєрідного протверезіння капіталістичних держав від шовіністичного воєнного чаду.

Коли давніше лише одиницький англійський буржуазний професор Кейнс важив ся голосно і отверто вказувати на все безглузде — навіть з чисто капіталістичного становища версальського договору, то тепер, так би мовити, погордила критика сього утвору "колективної" думки "великих" держав стала майже ознакою доброго буржуазного тону так серед "відповідальних" діяловатів, на відр, напр., більшого італійського прем'єра Нітті, як і серед журналістів з солідної буржуазної преси.

Крах версальського миру, побудованого на принципі "горячережежності", виступав особливо виразно на тлі банкрутства самої Антанти, йа тлі розцілючих її саму суперечностей. Питане Росії, питане Німеччини, питане Близького Сходу — всі вони показали, що та підстава згоди, котра тримала вуки Англій і Франції підчас війни, несприятливо для "мирного" часу, що для омивення отвертого конфлікту між ними вони мусять в іншому напрямку шукати шляхів для порозуміння.

Так зване російське питане, питане про німецькі сплати і питане Далекого Сходу були основними проблемами світової політики за минулий рік.

Спроби точного применення принципів версальського договору супроти Німеччини були характерні для перших місяців минулого року. Весняний ультиматум союзників означив наперстї ту суму, котру мала ввисти Німеччина яко першу рату відшкодуван союзникам. Підтримане Францією повстання на Горішньому Шлеску, загроза окупацією західної Німеччини, являли ся тим "моральним" тисненем, котре мала примусити Німеччину припинити руйнуючі до краю її господарство вимоги ультиматуму. Се був апогей торжества Антанти (власне, Франції), кульмінаційна точка понижень Німеччини. Після великого внутрішнього потрясення "парламентського" і "непарламентського" (мартовське повстання) — німецька буржуазія схилила зрештою голову і пішла під підставлені їй ярмо.

Близька перемога союзників, однак, дуже скоро почала дуже болючо дошкулювати самих союзників, перш за все Англію.

Сполучений з кольтсалісними сплатами економічний підупад Німеччини передовсім відбив ся на силі її ринку. Влада його покупна спосібність, що означало втрату німецького ринку для виробів англійської, французької, американської і т. д. промисловости. Нечуваний підупад німецької валюти, як наслідок скупованя золота німецьким правительством для сплат союзникам, спричинив ся до досить несподіваного явища: німецька про-

небі" — біла, покійра їм, Росія — чи "синиця в руках" — господарчі зносини і користі з них з Радянською Федерацією.

І коли позатой рік кінчав ся нападом Польщі, наступом Вранглія, минулий рік відзначаєть ся низкою договорів з радянським правительством (торговельний з Англією, політичний з Польщею, договори з Німеччиною, Австрією, Італією, з окрайніми державами), а кінчаєть ся пропозиціями визнання радянської влади. І в даному разі найбільше опираєть ся Франція. І досі ще маємо навіть певні спроби інтервенції (поділ над Збручем, в Карелії, на Далекому Сході). Однак, се все лише намацуванне ґрунту, не більше. Економіка владно втручаєть ся в політику і примушує "великі" держави, в тому числі і Францію, питане про визнання радянської влади поставити на порядок денний.

Не в меншій мірі, ніж в питаннях, сказати-б, європейських виявила ся мертворожденість версальського миру в області світової політики. Війна, що мала би закріпити гегемонію Англії, вивунала на перше місце Злучені Держави Північної Америки. Замість давнього суперництва між Англією і Німеччиною повстало нове між Англією і Америкою. Закріплена версальським миром "перемога" показала ся нічого не вартою. Довело ся думати про нові договори, про нові угруповання держав.

Новий збройний конфлікт в боротьбі за гегемонію видав

НА ТВЕРДІЙ ОСНОВІ

В таких країнах, як Україна, Росія і інші Радреспубліки, що повстали на руїнах колишньої російської імперії — радянська влада не могла би витримати ся стільки, скільки вона вже тримаєть ся, колиб поруч із пролетаріатом не пішли широчезні шари селянства.

Так було в Росії. Ще якразівніше се позначило ся на Україні, де радянська влада тільки тоді твердо і упевнено стала на ноги, коли закінчив ся цикл національно-буржуазної революції і на селі прийшов розподіл між незможним селянством і куркулями.

Нова економічна політика радянської влади — припала у нас на період, коли на селі ми маємо закінчене аграрної революції, яке і було сфрковано постановами про закріплене землевладіння на певний термін і цілком низкою декретів у суміжних справах.

Богато хто з буржуазних політиків чекав моменту закінчення аграрної революції, як такою, що буде і кінець радянської влади. І Петлюра і Мілюков і навіть Врангель — будують свої плани тільки на розрив селянства з пролетаріатом, з Радянською владою. Але по своїй короткозорості — ніхто з них не здатен осиянути того, що аграрна революція задовольнила середняк буржуазії, надали якого новою економічною політикою неутралязуєть ся, — мало дала незможному селянству, якого маємо на Україні силу силениу. Причини сього були об'єктивні, умови малоземельної, некультурності дрібного господарства, брак реманенту, брак у великої частини незможництва звички до самостійного господарювання — цілий вузол соціальних відносин на селі, звязаний в процесі розвитку української економіки.

Подібна еволюція, хоча і з інших — до певної міри — причин відбула ся і у відношенні "союзників" до Радянської Федерації. 1920 рік можна назвати роком відмови від збройної інтервенції. Радянська Федерація показала свою незможну силу, перед котрою мусіли уступити світові імперіалісти. Також такі економічна криза заставляла "великі" держави все дужче і дужче відчувати вилучення з світового господарства величезної країни, так багатой на сировину, з таким кольтсалісним внутрішнім ринком. Надзвичайне змінене радянської влади на ґрунті нової економічної політики поставило перед капіталістичними державами безпосередно теж саме питане — чи "журавель в

небі" — великим" державам занадто небезпечним, в умовах економічного занепаду і зросту революційних настроїв серед працюючих мас. Також і Америка потребувала "отрочки", щоби зрівнатись в зброєних з своїми противниками. В наслідок того всього, вашінгтонська конференція стала на принципі "краще поганий мир, замість доброї сварки" і закінчила ся почвірною згодою поміж Америкою, Англією, Францією та Японією.

Отже, неначе протверезіння. Світовий капітал зібрав свої сили і починає залізувати рани, завдані йому в світовій війні. Внутрі держави се позначуєть ся наступом капіталу на здобутки — підчас його ослаблення — робітничої класи.

Здавало би ся, що ми наближаємо ся до здійсненя мрії про створення одного світового тресту, до дійсного "оздоровлення" капіталістичного господарства.

Однак, оскільки версальський мир показав безглуздість війни, остільки вашінгтонська конференція показала її неминучість.

Наступ же капіталу на робітництво викликає з неминучістю контрнступ пролетаріату проти капіталу.

Сі протиріччя сучасного капіталістичного ладу минулий рік виявив вповні. Крах версальського миру є лише прообразом краху капіталізму взагалі, а загалом "протверезіння" лише позірним і часовим.

Ст. Літний.

ВІСНИК

Під час десятого партійного з'їзду ми гадали, що такою формою буде безпосередній товарообмін між радянською великою промисловістю та трудовим селянством через вільні кооперативи. Ся надія не збула ся. І радянська промисловість давала невистачку продуктів для обміну, і кооперативи виявили ся надто не підготовленими до такого завданя. Майже увесь дійсний обмін на основі вільної торгівлі селянськими "лишками" став відбувати ся за гроші, через руки приватних купців-посередників.

Се й робить потрібною для Радянської влади таку форму державного капіталізму, котра "втручаєть ся" у вільний ринок. При такій формі вся невистачка для радянської великої промисловости сировини та харчі купують ся за гроші, виручені простою, без посередників продажею за гроші-ж, на вільному ринку радянських товарів. Радянська влада приймає на себе не тільки роллю велитенського фабриканта, але і наймогутнішого купця.

Зрозуміло, що вона цілком може стати і тим і другим. Безмежне багатство лежить в радянських копальнях, лісах, землях. Всі залізничі, великі заводські помешкання, машини, склади — в її руках. Робітники — при вистачючій постачанні — готові виробляти всі потрібні трудовій людності продукти, в першу чергу — потрібні селянству. Лишаєть ся досить вільно та "починити" організувати радянські "трести" у всіх галузях промисловости, щоби вони зуміли відгідно діставати на ринку сировину і вигляно збувати продукти. Лишаєть ся в осередку держави поставити радянський банк та біржу, тоді радянський "господар" стане "командувати" своїми цінами над всіми приватними торговцями вільного ринку, буде постачати себе і постачати селянство всім потрібним.

Все се цілком можливо, лише-б ми всі зрозуміли се нове історичне завдане, приклали до него нелінійні руки постачаючім між іншим робітників хлібом і проявили добру волю і могутню роботу енергію.

Тоді радянський великий капіталізм стане найкращим шляхом до коментізму.

Товариші! Відновляйте передплату на "Українські Робітничі Вісті".

РАДЯНСЬКА РЕПУБЛІКА ЯК ВЕЛИКИЙ КАПІТАЛІСТ

А. Давильковський містить в київських "Вістях" з 17. січня с. р. під повисним наголовком слідууючу статю:

Наступний 1922 рік застає нашу республіку робітничою та селянською перед своєю завданням.

Комуністично-робітничий і непримиримий, по суті справі, ворогові капіталу — трусовому селянщині приходиться

відшукати таку форму "державного капіталізму", котра би в руках нашої Радянської влади послужила наймілішнім знаряддям проти капіталістів, що наступають на нас зовні і з середини.

Завдане, здаєть ся, неможливе, суперечне. Кожда капіталістична форма, здавало-б ся, може служити лише на користь капіталу, а не його віко-